

מבעד למסוה

כל יורד שלם שואלת: מפני מה לא הופיע העו מות בשבת האחרונה ועבר בשתיקה בלא מסירת-מודעה בכרוניקה. וכאילו שום תירוץ של מהלה או נסיעה לגליל כנהוג?

אל תשאלו! בשבוע זה לא יכלתי כמעט לעבר ברחוב.

— „סטייטש?” (הא כיצד?) — הם טוענים עמי ואומרים — „ר' ער מות פשט לנו את הרגל בש"ס זו, פשוט רמה אותנו הרבי" ולא רצה לספר לנו מה שנעשה שם בבית-הסדר כרות על ההר?”

ואחד מתלמידי בעיר העתיקה לצ'הגון, הלך ושלח לי את הגליון של ע"ש ודרש ממני חזרה את הגיוש... ואין צריך לומר כתלמידי אשר בחוץ: הם המטירו עלי מכול של מכתבים ותיליפונים ביטבע זה, כעין הוספה ל"חמסין".

בקצור, רבותי, רואה אני כהיש ובפעל כמיש כי העומוה הוא כמו הפלוגיה להכדי: עמה רע וזולתה עוד יותר רע. כשהוא כותב — רע קהידים וכשיאני טופיע פעם — רע לכלם, וע"מ, חביבי, כדי לפייסכם ולי הפיג את צערכם הנודל והקטני הפעם לתת לכם מנה אהה אפים, מיע נה תורה, ואני תפלוה שלא יכנס האטנו גם הפעם כמכונה או בכחור-הוויציעו ויצא יעזרי זה בשלום מידי שניהם.

ולכא מידא דלא ניחוי באריות-הא ואפיו איתו ה"ע"ג של ביהדותי הסופרים מדבר הכנישה וקרובותי לכבוד שלום איש. הו זוכרים אהם יסוגיא את יא"י

עשה מן החומש בכלעם הרשע, שבא לקלל את ישראל ונמצא מוכרז אותם. כמו שנאמר: „לקב אותם לקהתך והנה ברכת ברך!”

כמעשה הזה ממש קרה בשבוע זה בת"א. גודד מניני השפה עשה אספת מחאה פומבית וקרא ל"ר מהד גמנסיה ללמד כלם עם ביאליק ופיכמן ואמרו לו: לכה צרה לי את יעקב פיכמן ולכה זועמה את ביאליק — ופתאם בא ה"דב" הקטן לאספה ונכ"הלו ילדי הנדוד, נחבאו מי על הכירים ומי תחת למטה, נמסופר שם, ונת"קבלה הח"טה באספת מחאה שנערכה לכתחילה כנגד ביאליק — להביע את שועשה לשלום אש ועל הקומפלימנטים שעשה לזרגון — ואותו „דבר" הלא יוכיח!

* * *

אכן יש לו למשוררנו הגדול ראש של יהודי ומול של גוי לא רק ברוח ניותו אלא וביזוד בגשמייות. מלבד הכבוד הרוחני של עולם הכא הוא זכה לדבר יותר משי — לח"ת-כת עולם הזה.

מספרים על אביו של הפרופיסור גוטחיל, העסקן הציוני באמריקה, שהוא ראבאי לקהלה רפורמיסטית קט"נה בעירו. פעם נפגש בו ידידו ושאל אותו על מצב קהלתו באנגליה:

— השומרים הם את השבת? — No! — לא; ענה הראבאי חוקן. — Do they keep Yantov? — השומרים הם את ימי ההגים? — No!

— לא! החזיר חזקו. — What do they keep? — ומה איטוא יטוכרים דם? — יארי יעזר.

— They keep me! — הן ישמיות, כומוי כחוקים אפ"י עיק וזיקן, חמכה keep בעשעשעונו באנגליות גם החומה ות

מיכה. — העשית דבר מה לקרן היסוד? שאלו מאת המשורר בשובו משליחותו באמריקה. — לא!

— העשית דבר מה לאגודת-הסופרים? — לא ולא! — ומה עשית איפא באמריקה? — עשיתי ל"דביר קדשי" — ענה ברפקו בידו על כיסו — "They keep me!" * * *

ולכורני — לפני ה"י שנים בערך בימות החמה, דרכו על ארמת קדש זו רגלי סופר ז'רגוני חשוב ושמו „אנכי" והנה נמצאו או ביפו —ותל-אביב. לא חיתה או בעולם — שרצו לכבד את הסופר דגן. בנשף שיקריא בו את ר' אבא שלו בורגון. מה עשו אז המורים של בית הספר לבנות ומורי הגמנסיה העברית? — החלט החליטו כלם כי לא הם בעצמם ולא התלמידים והתלמידות של שני בתי המקדש לשפה העברית לא ישתתפו בנשף הז'רגוני.

וזכורני עוד כי בשעת החגיגה יצאו הסופרים בדיציון גוטמן, קבק, ברנר ועוד ולא נשארו עם החוגגים את חג הז'רגוני ונשאר רק אהד ובשביל המעשה הזה התפטר ממשרתו בתור מורה בגמנסיה העברית, ולא עוד אלא שבשכר זה נמנה אח"כ למנהל ועד החוגג העברי בארצנו עד היום הזה.

ועכשיו אחרי הפגישה הז'רגונית שעשו, ביאליק ופיכמן לאביה של אספת טשרנוביץ, שרצה לעשות את הז'רגון לשפה הלאומית בה' הידיעה — עכשיו יזכו בודאי להכתב בדברי הימים של קדושי הזרגון וירשמו בהש"ת דלות הסופרים הגליציאיים שלנו בספר הזהב של הפרקציה. הוא אשר אמרתי: זכו המופ"סים — מלאכתם האידישויסטית נע"יית ע"י אחרים, ולא אחרים סתם

אלא ע"י סופרינו ומשוררינו שעשו גלו יד עת לזרגון בשבוע. אהד יותר מאשר הלמו המופסים לעשות בכל שנות קיומם בארץ. סתוד "ש הת חוליו" של גדולינו הותרה הרצועה כ"ה בקהל וחושבים כבר על עתון זר"נוני — בת"א בשם „הגשר המזרח" משערים כי עורך „הקהלת" יקבל עליו עריכת העתון בשתי הלשונות וכפי שנודע לי מאחד המקורבים שלהם יהיה הטוטו של העתון הזה באותיות גדולות: „עברית וזרנגו, זוג מן הש"מים" — לא „בדיהודה".

ומודה אני ומתודה רבותי, כי לא זכיתי להשתתף בפגישות ובמסבות האינטימיות עם שלום אש, לא בת"א ולא בביתו של פיקדשה, ולא זכיתי אפילו להשתתף באספת-המהא"ת „המוצלחת" בבית העם בירושלם כדי לשמע את „מחיואות הכפים המוערות" לה"חכמותיו" של בעל הרסיסים.

ולפיכך, רבותי, נימא מילתא בענין זה פה בפנתו הנדחתי מחמת שר' עומות יודע ומריח ב"ה הכל מן הצד. ולמה נרמה את עצמנו? ר' שלום אש לא יעוב פתאם את ארמונו שעל יד פרוי החוללה כדי לבוא ולחכתחם בחמסין" שלנו כהו ובעמק. הוא בא הנה אך ורק עפ"י חומנת קר"ן — חיוס וי סוד בכונת החילה לחבר ספר זרנגו ני על א"י כדי לפיים קצת ולעורר את אחב"י בפולניה ובשאר מדינות המזרח. ולא לחנם מוביל אותו מנהל קרן היסוד מחסידו פולניה עד חסידו עין חרוד ועד צדיקי בית אלפא, שהתירה שם, כנראה, את החרד"ג — ועד גן בריסטול בעירונו כדי להראות לו, כנראה, את „ירושלם בלילה" לקיים מה שנאמר: ובחומה היא יושבת... ואלולי דמסתפינא הייתי אימה

כי אחר בקורו בא"י יסע אורחנו זה גם למסקנה כדי להתקד קצת מההתלהבות הא"י ומ"החמסין" שכבד אותנו בשבוע זה בארבעים חסר אחת מעלות חום בצל וחכה אותנו בשר

תין פולסן דנורא שם בעמק — ובכ"ז לעו אחב"י ועשו תהלוכות לטבריה וזכותו של ר' מאיר בערדחנס נצלו והם. שהרי אצל בני דורנו יענם נכירמוסה נבי"רובן ונכירסא"יח ואצ"נו יש נכירמאיר ונכיריוסף טרמפידור ושני נביישמעון אחד בצפת ואחד בירושלם.

בקצור — תלגרמים יעופו מקרים ומחרסון בשם אש ממש כמו מראובן דיינין בשעתו, ובניהם הוא מבטיח כאו לכל סופרינו — כד מספרים — להרפים את „יצירותיהם" בהוצאת ש"זם אש.

ה"קולטורל יגה" (לא „ליגו" חל"י לה!)

ולע"ע, המלחמה נטושה כמחנה הסופרים ומלכלככהינר שלנו והסערה ולא בכיתו של פיקדשה, ולא זכיתי אפילו להשתתף באספת-המהא"ת „המוצלחת" בבית העם בירושלם כדי לשמע את „מחיואות הכפים המוערות" לה"חכמותיו" של בעל הרסיסים. ולפיכך, רבותי, נימא מילתא בענין זה פה בפנתו הנדחתי מחמת שר' עומות יודע ומריח ב"ה הכל מן הצד. ולמה נרמה את עצמנו? ר' שלום אש לא יעוב פתאם את ארמונו שעל יד פרוי החוללה כדי לבוא ולחכתחם בחמסין" שלנו כהו ובעמק. הוא בא הנה אך ורק עפ"י חומנת קר"ן — חיוס וי סוד בכונת החילה לחבר ספר זרנגו ני על א"י כדי לפיים קצת ולעורר את אחב"י בפולניה ובשאר מדינות המזרח. ולא לחנם מוביל אותו מנהל קרן היסוד מחסידו פולניה עד חסידו עין חרוד ועד צדיקי בית אלפא, שהתירה שם, כנראה, את החרד"ג — ועד גן בריסטול בעירונו כדי להראות לו, כנראה, את „ירושלם בלילה" לקיים מה שנאמר: ובחומה היא יושבת... ואלולי דמסתפינא הייתי אימה

ובכו, רבותי, הצעתי נתקבלה! חו זוכרים אהם בודאי את אשר הצעתי בשערי הקודם לנוסעינו לונדונה לבלות את זמנם בחודי לארץ עד הקונגרס ב"ב ז' ל' שיהיה בסוף הקיץ והנה שני גדולינו, אוסישקין וקיש, היו הראשונים להציע זיקו, כמובן גם יתר הנוסעים, בחינת: זה נהנה וזו כלומר „א"י חסרה — ו"שאנת ציון" של בודאבי ב"דאר-היום הלא תוכיח!

גם צור משנבנו ומנן ישענו ר' נחום סוקולוב וכל בני ביתו שבו בוד מעט דולרים מאמריקה מחמת שה"י וביים" שלנו כאן מכבדים רק עשירי רים, ולא עוד אלא שגם בירושלמי רים — ארץ ישראל האכזרית... שפרינצק יוכל להכנס בינתים ואנכ אורחא לפולניה כדי לראות קצת את משפחתו — מהיכא-תילי! ורמי לא יאבד את זמנו ויחפש בעולם את שלש מאות המיליונים שלו ואפילו

מנהל קרן היסוד הגרמני בצוארונו האנגלי יחזר אחרי אשתו לגרמניה לחיות שם היו שעה „העכט דויטש" עד שובו למכון שפודר, והקרבו הדידי בשנה זו הוא יסכנו — פיק. וראו מה בין בני גבנחמי: פיקדמה מעבר לירדן מוד רחה נסע ללונדון ופיקדשה מעבר לירדן מערבה נשאר כאן במלודיוו כ"בן יאוחיד" (בדיחיד קרי) וכמעט שלא שבר את שניו מה„לאשאוך קאורש" (לשון-קדש) שלו בפגישת ש"זם אש.

* * *

ועד שלא הכפיף הקונסול הפרד לני הקודם לנסע מכאן והנה בא התד רש וכבר נשא מנאס ציוני וני אמתו, ולא עוד אלא שבקרוב בימינו יזכה גם לקונסול יהודי פולני כ"טאיל דעת" עפים מכל צד, מאמרים „הגר נים" בעתון ההגון וצחצוח-חרבות וה"שחזר-עפרונים לה"כתובים" גליון ל"ז (ואולי ז"ל?) וה' ירחם! והעיקר — שיהיה שמת וחמר בשפע לעומות!...

ובכו, רבותי, הצעתי נתקבלה! חו זוכרים אהם בודאי את אשר הצעתי בשערי הקודם לנוסעינו לונדונה לבלות את זמנם בחודי לארץ עד הקונגרס ב"ב ז' ל' שיהיה בסוף הקיץ והנה שני גדולינו, אוסישקין וקיש, היו הראשונים להציע זיקו, כמובן גם יתר הנוסעים, בחינת: זה נהנה וזו כלומר „א"י חסרה — ו"שאנת ציון" של בודאבי ב"דאר-היום הלא תוכיח!

גם צור משנבנו ומנן ישענו ר' נחום סוקולוב וכל בני ביתו שבו בוד מעט דולרים מאמריקה מחמת שה"י וביים" שלנו כאן מכבדים רק עשירי רים, ולא עוד אלא שגם בירושלמי רים — ארץ ישראל האכזרית... שפרינצק יוכל להכנס בינתים ואנכ אורחא לפולניה כדי לראות קצת את משפחתו — מהיכא-תילי! ורמי לא יאבד את זמנו ויחפש בעולם את שלש מאות המיליונים שלו ואפילו

ואי"ה כל"ג בעמר זה נזכה ל"טרסק", גדול על הגג של בצלא: וישמע נכסים ונפלאות" בלשון קודש חדשה על הת' ערוכה באמריקה ויהיה „חדש ימינו כקדם"...

בינתים נסעו נבדרי הספורט של"נו לאמריקה כדי להתחרות עם „הכה" ובראשם אב"עלר יל"י. בשבוע העבר עשו כאן „רפיטיצה" של בנקטים ונשפים וביחוד של „ספיטישים" לפני צאתם לדרך, וראש הקבוצה תפר לו סמוקינג חדש א לא עומות והצטלם בו עם כל החבריא, ופרטי הבנקט ב"י רושלם יתפרסמו א"י"ה בעתוני אמ"י-קה ואנכ לקחו עמם גם את הרגל ההיסטורי של כספי, שהוא נחוי לגר פאדעוברא כדי להגדיל טרם ולהאי ר.ו. הנה כי כן, למדנו ב"ה את הבלוה יו"ד מאחינו האמריקאים ויודע ב אנו את מלאכת השנוררות לא רק בידים אלא גם בר גל יטו...

גם האופירה שלנו מהכוננת לדרך לשנה אחת ויצאו בקרוב זוגות זוגות קאמריקה: גולניקין ישיר והא תנצה קוני סטנטינובסקי ישיר עם אש"ו איטלי קת כקונד וכאסט בעברית, רודינבו ובתל"ו ישירו בכל הלשונות ואחרון אחרון חב"ב — כהנא ומניק מתכר ננים אף הם, כנראה, לנסיעה וחבר רק דבר אחר קטן — הוצאות הדרך. בינתים זכינו לנשף „יובל" ובי שבוע הבעל"ט נזכה גם לכלט של רינהדיציה-קפיצה-ניקובה עם נימפות ובכרנליות לכבוד ימי הספירה... * * *

ואני אומר לכם, רבותי, כי אך לחנם מתגוללים ומתאוננים העירונאים שלנו על הממשלה ועושים אספות בנן בריסטול כדי למחות בעולם נגר היהם שלה לעתונות בארצנו. בכל"ג איינש"טין המציא את תורת חיוס וי סו ת ובני א"י את המלה „יחס" ושניהם אינם מובנים עדיין... בעיני ראיתי רבותי בשעת החגיגה בבית הקברות את שני חסר

רפפונדנטים שלנו, אחד ארוך מהעתון ההגון ואחד קצר של סט"א. שנדחקי שניהם ל"מזרה" — ממש כשני הע"תונאים, האנגלי והצרפתי, בטרט של מישל פטרונף בראי נע „ציון" — וכמעט שהגיעו לעילא ולעילא והנה עצרו בעדם בדרכם, נחשרנא מי? הא השוטר מ מבני-דורנו ולא הלולבים מיבני עשרת השבטים אלא דוקא הם „הגודדניקים" שלנו עצמנו ובשרנו-שחסקו לפניהם את הדרך: „סטופ! יאסאק! עד כאן תבואו!..." מוכבטני, רבותי, שלו הופע לפי ניהם איזה קורספינדנטל מה„דיילי אכספרס" או אפילו א זה „רידקטור" מ של ה ס כאן גוי קטן, והיה פונה אליהם בלשונו: I wish to pass!

היו אישי הגדוד שלנו פתחים לפניהם שערי רחמים ומדברים עמם בלשין „אידישפל" ו"תפאראלו, אהלאן ופאהלאן!..." ואור לם מכיון שיהו די אהה — הן זוכרים אהם את המעשה — זוז וזערה והיידא סיקטר! והיפה שבכל הדבר הזה, שגם חברי הגדוד שלנו עכדו ככנים הורגים ועל ידע הצופים הנבורים מבני דורנו — לשוני המשקל — שנתעלפו זה אחר זה כנראה מחים היום ואילי — מי יודע? — מפני העלבון של העתונאים העב"רים שלנו?...

ולחנם רבותי, מתנפלים על כמר שלתנו הרוממה, שאמרה את הצלמים של ה"נייטיבס" והתירה רק לצלמי חו"ל. יודע אני כי כל כוונתה היתה אך ורק לנזבתנו, כנהוג, שלא יבוא ח"לה הצלמים מאחב"י לידו הל"ל שב"ק. וא"י"ה בקרוב בימינו יציג בן דב ממראית הארץ בזמן האחרון כגון הקרנבל של פירים, נכירמוסה שלהם ושלנו ורק במקום החגיגה על בית הקברות יהיה חור או קרה, זכר לדורר"ז יז'ידו ה"נייטיבס". בני א"י נשב כאו ונתכה עד שהצלם הא-נגלי או המיוחס האמריקאי מבעלי

עומר ורושם בפנקסי את צורת הטב" לא האנגלית נכנס עמי בדברים והס' ביר לי כי אין לו כסף לטבלאות ע בד ר י ו ת ודברים שאין להם שהי ואולם במקרה נודע לו עמי יהודי ער בר אורח שיש לו עסק עם עזמות, מיד שנה את הטון והבטיח לשנות את היוצרות.

כראי שגודר כגיני השפה ישלח את "הקוטם סאג" הממונה על השלטים כדי לראות אם אמנם קיים ה יהודי את הבטחתו. וזהו, כמדומיני, התיכת עברי דה לשוכרי ה ה ו מ ה ה ע ב ר י ה בעירנו.

וכדי לסיים בכי טוב אספר לכם בסוף את המעשה ב... ט ר ו צ ק י שבדאי לא שמעתם עדיין.

טרוצקי — כך מספרים הסובייטים — נסע בזמן האחרון ברכבת והנה נכנס אדם אחר לקרון ישב לו בהר הבת, הוציא את מקטרתו ועשן. בקש כיסו טרוצקי בנסוס קהדל מעשה, ושכנו — מעשן. דרש ממנו טרוצקי במפגיע להפסיק את העשן, והלה יר שב לו ומפעפע בכקטרתו ולא כלום.

הוציא הכולשביק תורל את כרטיסו מכיסו והושיט לבגל דקטרת, שיידע כי הואי והלה הכניס את הכניס? בכיסו... עשן. גר עשה טרוצקי? הלך וחביא את הקינדוקטוי ואך נסה הפקיד הזה לבוא בדברים עם המעשן הוציא זה האחרון את כרטיסו של טרוצקי ואמר לו ברוסית:

— אני טרוצקי!

פנה הקונרוקטור אל טרוצקי האמתי, הטוה הצדה ואמר לו בלי חשה:

— "הן רואה אתה, שיש לך עסק עם הסבולוטש", הוזה עם טרוצקי, הנח לו לעשן!"

כלפי טאי כפרתי לכם את כל המעשה הזה? — אתמה אניר לכם בשבוע הבא, אינשאללאה!

עז מות

וכלשונו עם כל שבושי נח שלו. "מוכטר שאמון מעכלר נחלת יאכב "צוריה נוסיעא למיסדר המיש" "טרה בטיבעריו: קשביל הפרעה של "בעז שעלוה.

חיפה 22.12.26

ועל ההתום: שו ט ר מ ס פ ר 479 בעברית פשוטה זאת אומרת: מוכטר שמעון מקלר נחלת יעקב צריד לנסע למשרד המשטרה בטבריה בשביל הפרדה של בן שעלוה (?)

כנראה, שהכותב הוא סופר עב" רי "שינג מן הו'רגו", והחתום הוא שוטר ערבי.

ואומר אני, מוכב שיכתבו אצי לנו עברית בשבשים מז'רגון בלא שבשים ומטוב שה יהודים יכתבו עב" ריה ושוטר ערבי יחתם על זה בער בית מאשר יכתבו השוטרים הערבים פרטיכלים ערבים ואחב"י יחתכו עליהם בעברית...

ועוד מתנה קטנה אחת לגודר כיני גי השפה לכבוד הגנתם על שפהתי העברית.

ברחוב "אבינו מלכנו" הוקם בית חדש יהודי, בית בניו לתלפיות, ה"יר קו", משתפך מלמטה וה"שחר" עולה למעלה, הגג שטוח ומסביב לו שבכת"ה ברזל נאה וכעין ברבלת לראשו מוהיי רה מצבה גדולה ונאה באנגלית כון:

Mr. & Mrs.
19 Morgenstern 26

חפשתי, כמובן, את הילל בין שחר זה בעברית ומצאתי על אחת הג' זוטראות התיכת פח הלוד ט, תארת" אל-תאנאק", בכף היד, ועליו טבוע בצ' בע מלוכלך השם "שחר" — כדי לצאת ידי חובת לשוננו העברית.

כשראק תיחודי האמריקאי, שאני

בלטינית-עברית, חדלתי לקנותו, אף על פי שאיני גר בבית-הכרם, אבל החלטה זו לא נכללת ליום ששי — יום השעור בהסתכלות — בפרט שהשעור נכתב בשולי העתון בהברלה של שורה שמנה.

ביום ר' שעבר הפשתי למצוא מה שרציתי, יגעתי ולא מצאתי והת' פלאתי באמת לראות שמעשה שהיה פה בחיפה באספת בחירות ל"עיריה בחיפה" ושצריך היה להכנס בשעורו האחרון חסר; אולי שלא כתבו לר' עזמות מהענין וכדי לזכות את הרבים אבקשו לפרסמו ביום ששי הבעל"ט, ואם ירצה אין זו אגדה:

באספה הראשונה לשם וכוחים לבהירות העיריה השתתפו באי כח הערות, העתונות, מר קלברסקי ועוד... מוכן ש"אברזגולו" בתור בא בה, "פרנקס" גם יכן היה נכח וגם הוא דבר את שלו; בזמן דבורו מוכי קח היה להפסיק כי באיכה העתון התלאביבי הפסיקו בכל איזה רגעים עד שנתימלא הרב זגולל חמה. אחרי סגירת האספה בא כת "העתון ההנון" הולך אל אברזגולו ואומר לו: "הפי רנקים הם במחילה כמו בני דודנו", זה האחרון לא חכה הרבה ומכלי להי' שייב מלה אפילו, כבו את בא כח הע' תון במכתלחי מצלצלת, לא באופן פרטי אלא בשם "הפרנקס" של חיפה וה District

בכרכת הכרמל הנני תלמידו הנאמן משה ש. ב. וסדנא דארעא חד הוא: גם בק"ק צפת היה "בוקס" בין שני הרוקחים בשעת האספה של הבהירות וכל העיר היתה כמרפחה ממש. וסבורים אתם אולי, שהספורט הזה בא הלילה לרגלי ענין הבהירות? חס"י ושלום, אך ורק לרגלי הפרנסה המרה וכל הענין אינו שוה אפילו קו פ ר ק ה אחת שבורה... * * * * * ולסוף מתנה קטנה לגודר כגיני השפה, שנשלחה אלי מהגליל: מכי חכ קטן בעברית, שאני מוסרו ככתבו

מ ב ו י י א ן נוסע להשתטח על קבר הצדיק במירון — ב"טרומביל" כמש כנוסעי. הטיולים, לתלאביב להבי' דיל.

* * *

ומכיון שאנו מדברים בגליל וכי נסיעת לר' מאיר בעל הנס, נזכרתי במעשה שהיה בימי-כנרת. האניה הצ' יונית "נורדוי" הפליגה מחופי צמח לק"ק טבריה האדמירל הקומנדרנט היים שפר — או לא היו עוד אוטור מובילים בארצנו! — עמד על המש' מרי, והנה נשתגע פתאום היים כדרכו והאניה חשכה לחשבר. אחב"י התחילו אומרים תהלים והיט לא נח מועפו ישיבה אשה אחת ושוהחה במרי לכה עם רבי מאיר בעל-הנס כדבר איש אל רעהו:

— שמעינא ר' מאיר — אמרה לו האשה בפנותה למול קצרו הנשקה אל היים — אם תשקיט את היים ותעי' בירני בשלום הכיתה הריני מנרבת פך שמן להדלקתך בל"ג בעמר זה. שמע ר' מאיר את תפלתה ואת הבטחתה ומיד נח היים מועפו. כעבר רגעים אחדים, זכרה האשה את נדרה הגדול, נחמה קצת ואמרה לחברתיה: "ואם אתן לו לר' מאיר רק ח צ י פך ג"כ יספיק בשבילי" — והנה התי' חילו גלידיהם שוב וועפים והאניה מתנודדת שוב הנה והנה.

— "ראה נא ראה! — צעקה האי' שה — אני רק חמדתי לצון ואמרתיו בצ"ח וק, שאתן רק חצי הפך והנהו כבר כועס!... נו, כילא יזיה כך שלם!"... * * * * * והינם שקט...

איך אומרים הבריות? איז שמי' חה בלא קטטה ואין בחירות בלא מת' נת יד בלחי או הקהית'טיגים בעפת... וראיה לרבר: המכתב הזה שקבלתי מתלמידו בחיפה ושהנני מוסרו לכם ככתבו וכלשונו, כנהוג: לרבי ומורי עזמות היקר הינו! האמת אנלה לרבי ומורי כי מיום ש"דאר'היום" התחיל לפרסם מודעות

רתם העירה. וכשהגענו בחצי הדרך לפני שמ' עוז הצדיק עברה לפנינו עגלה ערבית ואחד הצעיר-ם העמיד אותה כדי לני טע עם זוגתו העיפה.

— "חאראם!" (אסור!) — ענה העגלון הערבי — "אל'יום סאבת!" (שבת היום!), דפק בשוטו על סוסו ונעלם.

כנראה, שהוא חבר נכבד ל"שומ" רי שבת, שלנו... * * *

ובשעה שאני יושב כאן וכותב לכם אתה שעורי זה, מרקדים שם במי' רון אחב"י על קברו של הרשב"י והרי הורים עזמותיים עולים בלכי לכבוד ל"ג בעמר.

לפנים היינו נערים וילדים בהי' דר והרבי עשה לנו רובי ל"ג בעמר ואנחנו ירינו ועשינו סיד'פאף!

עכשיו הננו ב"ה אנשים גדולים ובאים בימים ואין לנו רבי מפני כי כלנו רביים בעצמנו — ואנו מבינים בעצמנו רובי ל"ג בעמר ואנו יורים, וורים ויורים! אלא שרוכינו עכשיו הם קצת יותר ח'שים מאו. הרובים החם היו לכהפ"ח של עק, ורוכינו עכ' שיו הם "גלווידענת", מחאות ופרוות בכתב ובעם.

אח! אים ימי-הזהב של ל"ג בעמר ושעות-הפז של נעורינו וילדותנו או? "גבורים" היינו והיום — אנו בורגנים וסוציאליסטים, פשיס'טים ומופסיים... או ערכנו מלחמה של-ל"ג בעמר על "הר סיני" ועכשיו אנו עורכים אותה על הר אחר ובפגישות סופרים ז'רגוניים, אז, כשי נצחנו הרוחנו פתי-בחסמה ותפוד, עסים היה שללנו והיום — מה שכרנו? מבללה גרמניתי, פגישה ז'רגונית, שפה רשמית אנגליית ומכה בכיס... גם דרך חדשה יש לנו לר' שמ' עזן כרייחואי בלי "זהר" וכלא קדר-שה, בלא איכה רחב על הפרדים ואי פילו בלי "אוולאך זיידה", המחמרים, ובעונותינו הרבים גם הר בי

במחילה... * * *

ואולם, העיקר, מה שרציתי לס' פר לכם בזה הוא "קדוש השם" שר' איתי אצל אחב"י, בשבת-קדש של הגינת-המתים.

אחר כלות ההספרים ותפלת "אל מלא רחמים" בתרועתו שופר ואמ"רת "קדיש-דרבנו" שלהם, בתופיבו, הלך הקהל לסעודת הבראה באר' מון הנציב.

המזכיר הגדול, שהוא במקום "הרבי" ראה בין עולי-הרגל מאחב"י גם את בן הנציב שלנו, העמיד את מכוניתו והזמינהו להכנס ולנסע עמו אל הארמון.

— No! (לא!) — ענה כוראלי' עזר בשליפה גמורה — שבת-קדש היום!

הקונסול ההולנדי מאחב"י, שהיה יכול כוראי להשיג היתר-נסיעה בש' בת מאת מלכותו בהאג, הלך ברגל והתנהל בכבודות אחרי הקאוואס שלו ועל ידו הפרופיסור חוקר-הקרמוניות שללנו ששרד דרכו זיג'אג מפני פחד המכוניות.

והולכי-רכיל מספרים כי אחד מפקידינו חעליונים עלה על הדוכן במכונית וישב על יו'יס'ף הצדיק ובתרפרעה שלו הפקיד כסה את פניו בכובעו, כבת-היענה, כדי שלא יכירוהו. וזכורני, בלי' שמתה' תורה זו ראיתי את יוסף הצדיק אצל חסירי קרלין, כשהוא עומד על השלחן, מכח באצבע צרידה לפני הרוקדים עם החקפות ולסוף נדחק אף הוא לחסף

ה"חקה" ואם איני טועה — פגשתי אותם בטלית שכלה תכלת בביה"ג של "ישורון"?!... ונפלא הרבר: הראשונים שעזבו את בית-הקברות ונזדרזו לשוב לביתם היו הבישופים והכומרים למיניהם, כנראה טחשש של סכנה לעוברי-דרך כיס בדרך ראמאל ללאה המקום המוכן לפורעניות לא רק לרבינים כרבי עזמות אלא גם לבישופים ממש! עוד התנפליות אחרות חשובות

וגם חברי הגודר שלנו מת"א שכחו, כנראה, את סדר התפלות בש"ס וגם את פרשת "בהר", ובחוקותי" ובדרך הליכתם התפללו פתאום, במה מדליקין" ואחרים ענו להם: "פטוס" הקטרת", ואנשי ירושלים צעקו אחריי' הם: "וכל ההר עשן" — ובזכות ז'פך לתם זו נתפרדה החבילה בדרך חזיר

ומדרכי היהודי יושב בשער-המלך גם בבית העלמין ומקבל את האורחים הנכבדים והבלתי-נכבדים אש לפי צילנדרו ואיש לפי ה"טיקט", שזו וכי שנכנסתי בלא טיקט הרגשתי את עז-מי — למה אכהד? — כמו בביתנו הלאומי ממש ונזכרתי בחלוקת-הכר-ט'סים של האמפיתיאטרון שלנו בפ' תיחת המכללה, קולונילים יהודים ומ' נהלים גדולים טשלונו עמדו מן הצד בכרטיסיהם כחולים, עם כל ה"נערים" וכל גוי קטן מכני עשו ויש' מעאל מבעלי הכרטיסים הלכנים עלו ל"מורה", לעילא ולעילא מכל סדרגתא וכרטיסותא.

אין מה לרבר — האנגלים בחרו למתיהם את המקום הכי יפה והכי נהדר שבירושלם. ירושלם "המתה" הרבה יותר נחמדה מירושלם החיה למרות שהופת הגיע ברחוב יפו עד משביר... וכשראיתי לנגד עיני את המצבות הלכנות, שהסתדרו אף הם שורות שורות, לכבוד ההג, מימין ומ' שמאל, צלבים ומגני דוד עליהם ופר' חי חוד לפניהם, נזכרתי במצבה זו שהיה חקוק עליה פעם: "עובר אורח, עמוד! במקום זה שאני נמצא עכשיו טוב לי מאשר לך!"

ונפלא הרבר: הראשונים שעזבו את בית-הקברות ונזדרזו לשוב לביתם היו הבישופים והכומרים למיניהם, כנראה טחשש של סכנה לעוברי-דרך כיס בדרך ראמאל ללאה המקום המוכן לפורעניות לא רק לרבינים כרבי עזמות אלא גם לבישופים ממש! עוד התנפליות אחרות חשובות

וגם חברי הגודר שלנו מת"א שכחו, כנראה, את סדר התפלות בש"ס וגם את פרשת "בהר", ובחוקותי" ובדרך הליכתם התפללו פתאום, במה מדליקין" ואחרים ענו להם: "פטוס" הקטרת", ואנשי ירושלים צעקו אחריי' הם: "וכל ההר עשן" — ובזכות ז'פך לתם זו נתפרדה החבילה בדרך חזיר

וכרטיסותא. הרב קוקי ואולי מפני שכל הטררם הזה היה לכתחלה לשם ה"אמפייר", של עשרת השבטים ויש כאן יותר יקרי דהיי טיקרי דשכבי...

סבורים היו שם על זה ר' שיוכלו לסדר את הגם הפעם וזולתנו "יודענדיין" ואמרו בלכם: "הבה נתי' חכמה" ונעשה את הענין בש"ס — וחד נה טעו הנויים בחשכונם במחילה ורב מנין ורב בנין של ה"הונגים" חיו דוקא מאחב"י, וכל כך לכה? אפשר מפני שהיהודים שלנו אוהבים לדחק את עצמם "סתם כד" במקום שאין מזמינים אותם ואולי — וזהו יותר קרוב אל השכל! — מפני האסור של הרבנים ואחב"י שמעו אותם כמו "שנ' שמעים לרב" והלכו בנעריהם ובוקני' הם. ואני ר' עזמות לאחר שקניתי שביתה בע"ש, כדי, והנחתי עירובי תחומין אצל שמעון הצדיק מול הכית הגדול והחדש של "הצדיק" שלנו יבל'ריה — יצאתי לאיחודי, כתלמיד חכם אכתי, והייתי כדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות עם ה"שולמית" שלי (לא זו שאתם הושבים!) ואחרינו אחב"י נוהרים ורצים מי בצילנדרו ומי בקפוטו מי בגפו ומי בחלוצתו כשורות נמלים גדולות וחרוצות, שהם מעפילים על ההר בחום היום ועל כלם

לא אספר לכם, כמובן, את כל פרשה ההג, אע"פ שהוטל כבר החרב של העתונאים שלנו, ראשית מפני שאין דרכו של עזמות לכתב ולעשן אפילו בשבת והשנית הלא צריך שיר האדם ראש על מיניסטר ממש כדי לזכר את הכל, ואולם דבר אחר תמוה ראיתי שם: בני עשרת השב' טים שהם מטבע כריותם שתקנים גדולים ואצ"ם מלה בפונט, בכ"ה הביאו שני נציבים מקצת העולם ומהלך תר' פ"ט א'פים מלין אך ורק כדי לדרש דרשה ארוכה אחת בירוש' למ. כנראה, שידעו מראש שלא יבא הרב קוקי ואולי מפני שכל הטררם הזה היה לכתחלה לשם ה"אמפייר", של עשרת השבטים ויש כאן יותר יקרי דהיי טיקרי דשכבי...

סבורים היו שם על זה ר' שיוכלו לסדר את הגם הפעם וזולתנו "יודענדיין" ואמרו בלכם: "הבה נתי' חכמה" ונעשה את הענין בש"ס — וחד נה טעו הנויים בחשכונם במחילה ורב מנין ורב בנין של ה"הונגים" חיו דוקא מאחב"י, וכל כך לכה? אפשר מפני שהיהודים שלנו אוהבים לדחק את עצמם "סתם כד" במקום שאין מזמינים אותם ואולי — וזהו יותר קרוב אל השכל! — מפני האסור של הרבנים ואחב"י שמעו אותם כמו "שנ' שמעים לרב" והלכו בנעריהם ובוקני' הם. ואני ר' עזמות לאחר שקניתי שביתה בע"ש, כדי, והנחתי עירובי תחומין אצל שמעון הצדיק מול הכית הגדול והחדש של "הצדיק" שלנו יבל'ריה — יצאתי לאיחודי, כתלמיד חכם אכתי, והייתי כדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות עם ה"שולמית" שלי (לא זו שאתם הושבים!) ואחרינו אחב"י נוהרים ורצים מי בצילנדרו ומי בקפוטו מי בגפו ומי בחלוצתו כשורות נמלים גדולות וחרוצות, שהם מעפילים על ההר בחום היום ועל כלם